

# TE2024 uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen

---

Pohjois-Pohjanmaan TE2024-hankkeen  
päätösseminaari 16. -17.10.2024 Kuusamossa

**Mikko Kesä**

# Näkökulmat

- Rahoituksen riittävyys
- Kannustavuuden näkökulma
- Järjestämis - ja rahoitusmallin suhde kuntien itsehallintoon
- Työnjako
- Työllisyyspalvelut 2.0 kunnan talouden näkökulmasta

## 1. Rahoituksen riittävyys

# Palvelut siirtyvät kuntiin alirahoitettuna 5 -15 %

- Laskennallisen valtionosuusrahoituksen määrä/ taso on vienyt päähuomion. Tarvetekijät ja olosuhdetekijät määräytyvät kuitenkin erityyppisesti. **Järjestelmämuutos on iso ja muuttaa kustannusten määräytymisperiaatteita (esim. työn organisointi – hankinnat).**
- Lainsäädäntö ja ohjausjärjestelmä sitoo/ lukitsee suuren osan rahan käyttötarkoituksesta. Rahoitus ei riitä uudistuksen tavoitteisiin vaan kuntien täytyisi maksaa nämä tavoitteet: Asiakaslähtöisyys, vahvat lähipalvelut, yhteys elinvoimaan...
- Valtion TE -palvelu on saanut tähän mennessä merkittävää myötähyötyä kuntien ja muun ekosysteemin voimavaroista. *Valtion on ollut helpompi myöntää itselleen rahaa kun jatkossa antaa sitä kunnille.*

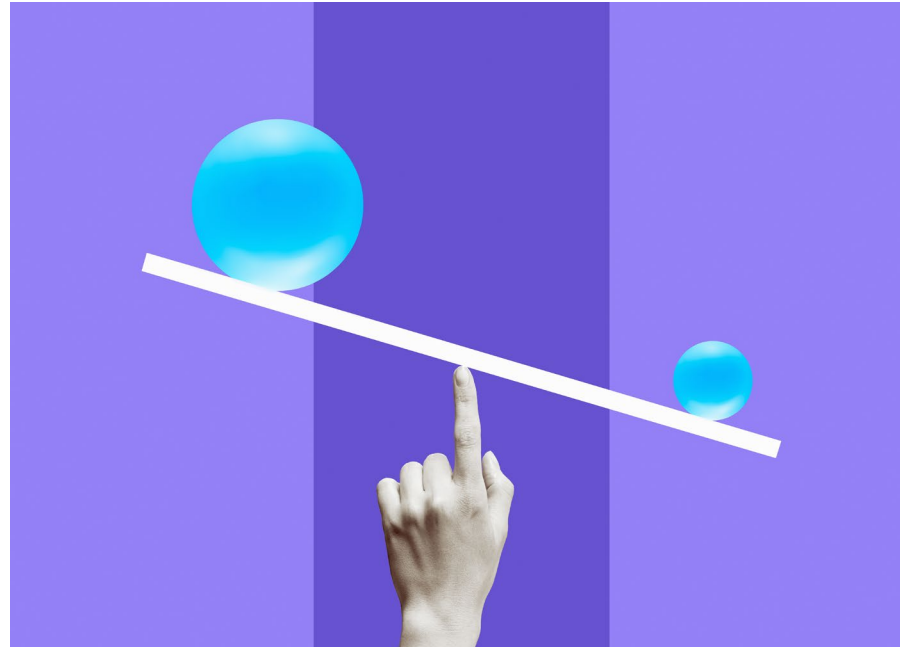
## 2. Kannustavuuden näkökulma

# Sakkomaksu vai kannustinmalli?

- Rakenteelliset toimet
- Demografiset tekijät
- Kasvu
- Elinvoimakehitys
- Työllisyys

= Työllisyys - ja elinvoimasakko?

- Sakottaa sekä heikosta työllisyydestä, mutta..
- voi myös väestömuutoksen näkökulmasta palkita heikosta elinvoimasta tai sakottaa hyvästä elinvoimasta.



- Ennalta ehkäisevät palvelut
- Mahdollisimman nopea puuttuminen työttömyyden alkuvaiheessa
- Työttömyyden pitkittymisen ehkäisy
- Palveluiden lyhentäminen ja palveluprosessien tiivistäminen
- Työllistymiseen johtavat palvelut ja palvelupolut

= Palveluiden taloudellisen ohjauskeino, ohjaa tekemään kaikki voitava

### 3. Järjestämis - ja rahoitusmallin suhde kuntien itsehallintoon

## Vossit eivät ole työllisyyspalveluiden määräraha lakisääteisessä yhteistoimintamallissa

– paitsi

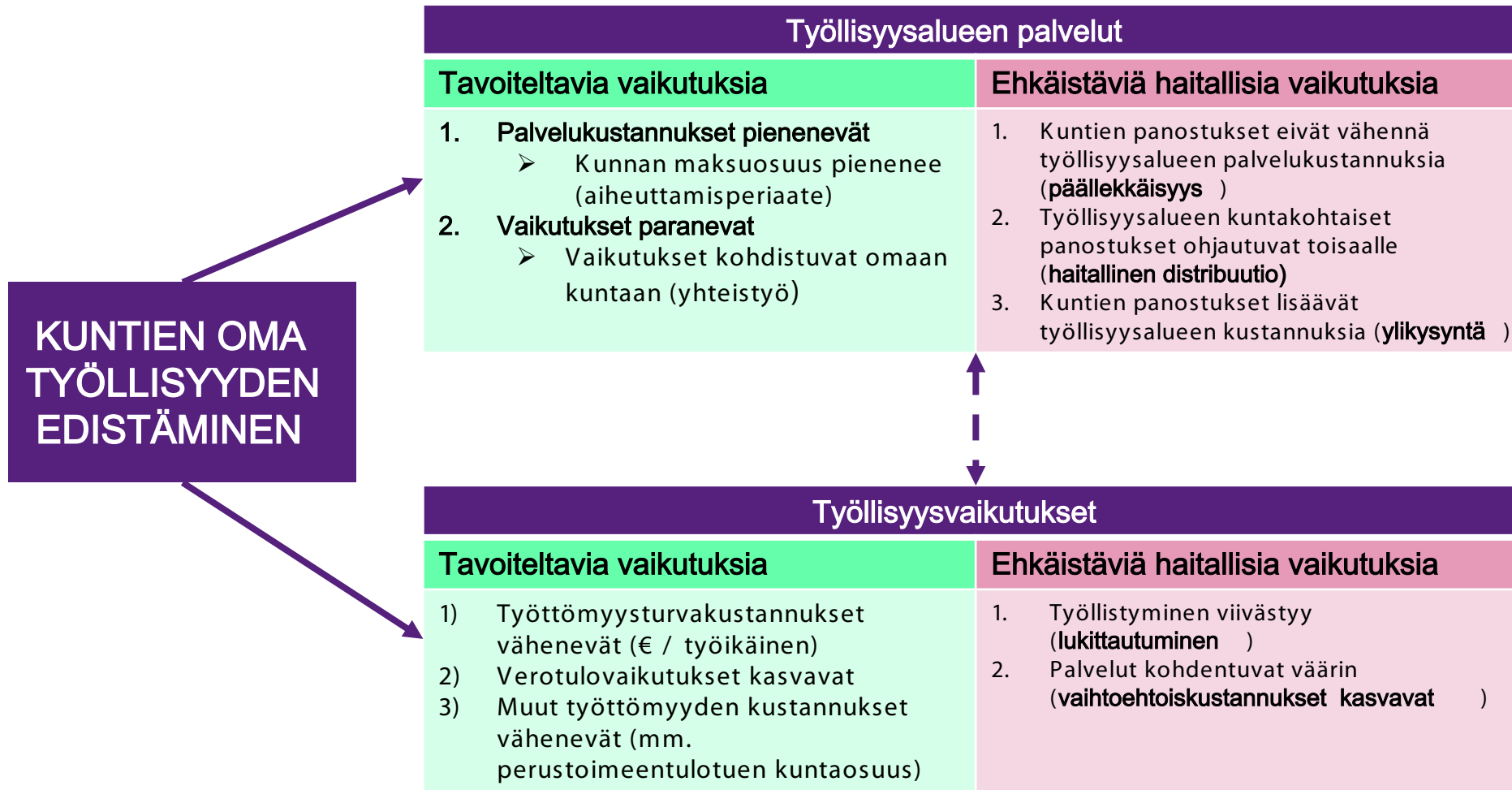
- TE-uudistuksen iso(in) paradigmanmuutos on talouden ohjausmallin ja kannusteiden muutos . Pakkoyhteistoimintamalli vesittää tätä.
  - Yleiskatteisuus ei toimi, jos päätösvalta palveluihin ei ole saman suhtainen.
  - Palveluiden rahoitus ja työttömyysturvamalli ovat eripariset.
  - Kuntien elinvoimatyö on sekä yhteistyötä että kilpailua: jotta tämä yhtälö toimisi talousvaikuttavasti, tulisi yhteistyön olla vapaaehtoista.
- Ei haluta maksaa enempää yhteiseen pottiin kun ”saadaan”
- Lasketaan mitä, kunta on rahalla saanut (virkailijoita, palkkatukijaksoja, koulutuksia)



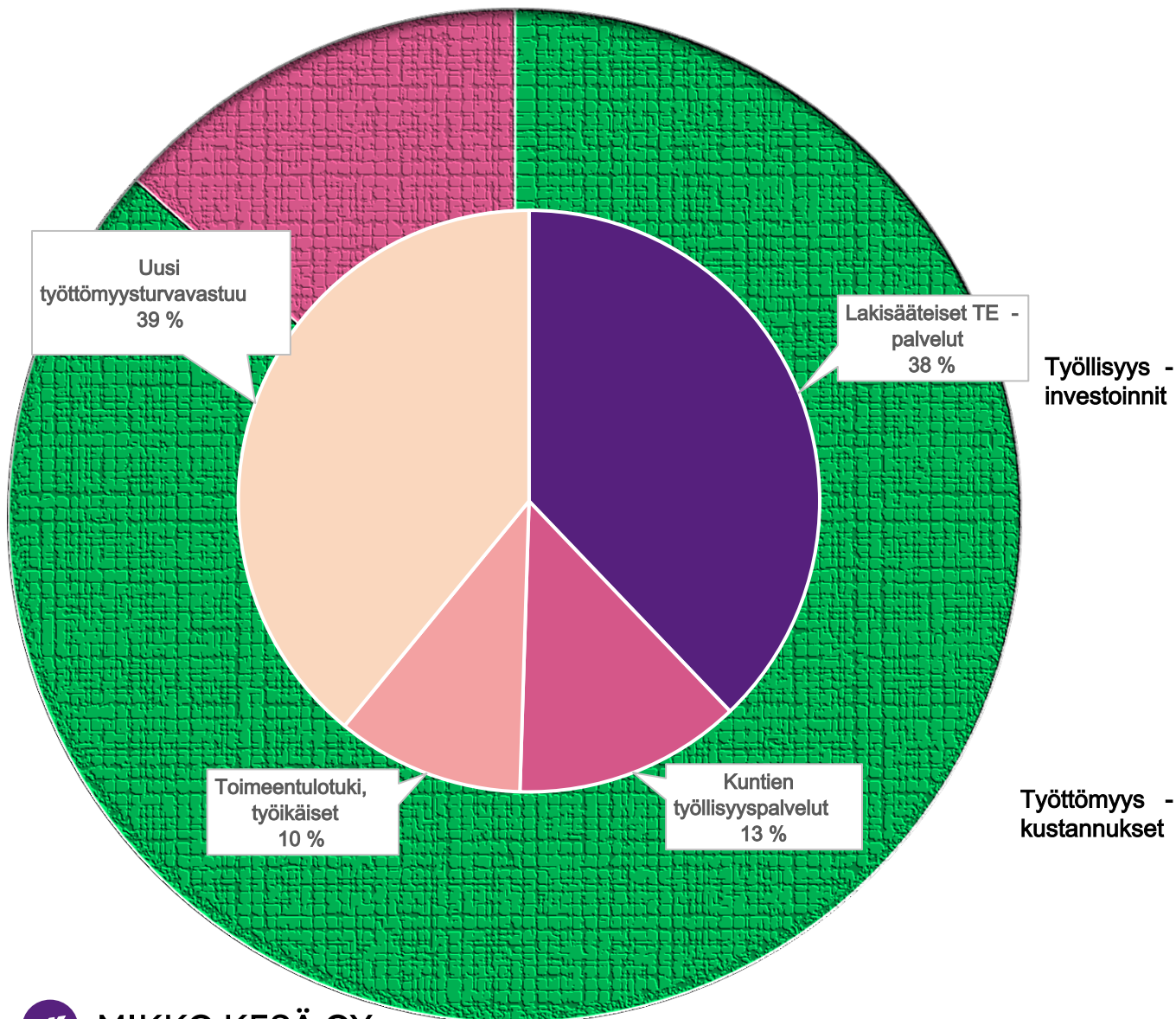
- Kunnat voivat kuitenkin yhdessä korjata valuvikaa:
  - Työnjakomallit ja aiheuttamisperiaate
  - Laajempi / syvempi yhteistoiminta
  - Lakisääteisten tehtävien minimointi ja taloudellisen liikkumatilan kasvattaminen vapaaehtoiisiin työllisyyden elinkeinojen edistämisen toimenpiteisiin ja palveluihin
- => Valuvika itsessään sekä sen korjaaminen vievät turhaa energiaa.
- Talouden näkökulmasta työllisyysalueista pitäisi päästä mahdollisimman nopeasti eroon esim. eriyttämällä kuntien tehtäviä: Edunvalvontakysymys jatkossa

#### 4. Työnjako

# Hoitaako työllisyysalue työllisyyttä? Mikä on peruskunnan työllisyyden edistämisen rooli työllisyysalueen palveluihin



# TE-rahoitus häviää – kannattaisiko hävittää myös TE -palvelut?



- Edistämällä työllisyyttä haluamme parantaa kuntalaistemme hyvinvointia ja ostovoimaa, yritystemme kasvua ja kilpailukykyä sekä tätä kautta vahvistaa elinvoimaamme
- Haluamme tarjota kuntalaisille, yrityksillemme ja muille työnantajillemme hyvän työllistymisen ja työvoiman saatavuuden peruspalvelun ja palvelutason.
- Pyrimme säästämään työttömyydestä aiheutuvia inhimillisiä ja kuntaan kohdistuvia kustannuksia
  - Työttömyysturvamenot
  - Toimeentulotukimenot
  - ”Työttömyyden lakisääteiset välttämättömyyspalvelut”

# Kiitos!



## Lisätietoa

Mikko Kesä,

[mikko@mikkokesa.fi](mailto:mikko@mikkokesa.fi)

+358 400 203494

[www.mikkokesa.fi](http://www.mikkokesa.fi)